

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Opetus- ja tutkintokieli ammattillisessa koulutuksessa

12.12.2025

Opetusneuvokset Inka Ruokolainen ja Tuija Artama
Opetushallitus, ammatillinen koulutus

Kielellinen osaaminen ammatillisessa koulutuksessa

- Kielellinen osaaminen tutkinnon perusteissa
- Ammatillisten perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat
- Ammatillisten tutkintojen ammatilliset tutkinnon osat
 - Kielitaito mukana ammatillisissa tutkinnon osissa alan työelämän vaatimusten mukaisesti
- Elinikäisen oppimisen avaintaidot
- Osallisuus opintoihin, työyhteisöön, työelämään ja yhteiskuntaan

Tutkintokieli ja muut kielet

- Tutkinnon tai valmentavan koulutuksen voi suorittaa järjestämisluvassa määrätyllä tutkintokielellä (531/2017, 24 §) ts. osaaminen osoitetaan tutkintokielellä
 - Koskee myös yksittäisen tutkinnon osan suorittamista
 - Jos koulutuksen järjestäjä antaa opetusta myös muilla kielillä, jotka eivät ole tutkintokieliä, tutkinto/tutkinnon osa tulee opetuksen antamiskielestä riippumatta suorittaa tutkintokielellä
 - Mikäli tutkintokielen hallinta (ammattitaitovaatimukset) on heikkoa, on tärkeää pohtia, milloin opiskelija on valmis myös tästä näkökulmasta osaamisen osoittamiseen
 - Osaaminen osoittamisessa ei voida käyttää muuta kuin tutkintokieltä (ellei ammattitaitovaatimuksissa vieraan tai toisen kotimaisen kielen osaamista)
 - Osaamisen osoittamisessa ei voida käyttää kielen kääntämisen apuvälineitä

Osaamisen osoittaminen muulla kuin tutkintokielellä

- Mikäli opiskelijan kanssa on HOKSissa sovittu osaamisen kehittämisestä ja arvioinnista esimerkiksi ulkomaanjakson aikana tai työpaikalla, jossa työkieli on muu kuin tutkintokieli, voi opiskelija osoittaa osaamistaan myös muulla kuin tutkintokielellä
- Koulutuksen järjestäjän tulee tällöin suunnitella opiskelijan osaamisen osoittaminen ja arviointi kokonaisuutena niin, että myös tällaisen tutkinnon osan osalta voidaan varmistua opiskelijan kielitaidosta tutkintokielessä
 - Kielitaidolla tarkoitetaan ammattitaitovaatimusten mukaista kielitaitoa, ei yleistä kielitaitoa
- Koulutuksen järjestäjä suunnittelee ja sopii edeltä käsin opiskelijan kanssa siitä, millä tavoin kielitaidon osaamisen osoittaminen tapahtuu näytössä tai näyttöjä täydentävällä muulla osaamisen osoittamisella

Kielitaito osana työelämässä toimimista

- Kielellinen osaaminen alan ja työtehtävien näkökulmasta
- Ammattitaitovaatimuksilla määritellään alalla ja työtehtävissä tarvittavaa kielitaitoa (sekä tutkintokieli, toinen kotimainen ja vieras kieli)
- Tarvittava kielitaito ja taso vaihtelee eri aloilla
 - Esimerkiksi: työohjeet, raportit, erilaisten piirustuksien, kuvien, ohjeiden tulkinta ja laatiminen, työyhteisöviestintä ja asiakaspalvelu, työtehtävien vaatimat tiedolliset valmiudet, työturvallisuus, kansainvälisyys ja ammattisanasto

Kielitaitoa ammattitaitovaatimuksissa

- Vuorovaikutukseen liittyvä osaaminen
 - keskustelelee sekä toimii yhteistyössä asiakkaan ja hänen lähiverkostonsa kanssa
 - kysyy työnjohtajalta lisätietoja vahingosta ja vaurioista
- Monilukutaito
 - hankkii työtehtävässä tarvittavia lähtöaineistoja kartoista, suunnitelmista ja tietojärjestelmistä
 - täyttää huoltoraportin tehdystä huollosta

Kielitaitoa ammattitaitovaatimuksissa

- Toisen kotimaisen ja vieraan kielen osaaminen
 - tuottaa lyhyen tuote- tai palvelukuvaustekstin vieraalla kielellä
 - palvelee asiakasta toisella kotimaisella kielellä ja vieraalla kielellä alakohtaista sanastoa käyttäen
 - neuvottelee vieraalla kielellä yhteistyön mahdollisuuksista kansainvälisissä verkostoissa
 - käyttää vieraskielisiä käyttöohjeita työn suunnittelussa

Ammatillisten perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat ja niiden osa-alueet

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen	Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen	Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen
Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä	Matematiikka ja matematiikan soveltaminen	Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen
Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä	Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen	Työelämässä toimiminen
Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä		Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiudet
Toiminta digitaalisessa ympäristössä		Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta
Taide ja luova ilmaisu		Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen
		Kestävän kehityksen edistäminen

Kielitaitoa yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteissa

- noudattaa tietosuoja- ja tietoturvaohjeistusta
- arvioi käytetyn ratkaisumenetelmän käyttökelpoisuutta
- kuvaa ja perustelee tavanomaisia kemian ilmiöitä (alkuaineet ja yhdisteet, seokset, kemialliset reaktiot ja sidokset, hapettuminen ja pelkistyminen sekä hapot ja emäkset) keskeisillä käsitteillä
- perehtyy oman alansa työehtoihin ja keskeiseen työlainsäädäntöön
- hankkii tarvitsemaansa tietoa kuluttaja-asioissa
- etsii monipuolista tietoa ikäluokkansa terveyseroista ja mahdollisuuksista oman terveytensä ja toimintakykynsä edistämiseksi

Kielitaidon kehittymisen tukeminen

- Yhteisten tutkinnon osien valinnaisten osaamistavoitteiden mahdollisuudet kielitaidon vahvistamisen tukena
- Kielitietoinen opetus ja ohjaus
- Jokainen opettajan tehtävänä on tukea opiskelijan kielellisen osaamisen kehittymistä:
 - Sisällön ja kielen erottaminen toisistaan on mahdotonta
 - Jokainen opettaja on alansa kielenkäytön ja tekstikäytänteiden opettaja
- Monikielisyys oppimisen tukena
- Kielitaitoa vahvistava opiskeluympäristö

Ammatillisen koulutuksen kielitietoisuusverkosto

- Kielitietoisuuswebinaari 25.3.2026 kello 12–15.30 (lisätietoa myöhemmin)
- Kielitietoisuusverkoston aamukahvit 7.5.2026 kello 8.30–9.30
- Jäseniä kielitietoisuusverkostossa tällä hetkellä noin 450
- Tervetuloa mukaan kielitietoisuusverkostoon:

<https://link.webpolsurveys.com/Participation/Public/121b6321-a5c9-47ff-9fe4-219ff902f234?displayId=Fin2869233>

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

ammatillinenkoulutus@oph.fi

